

САНТА ОЛОХ

Х а н ы т
1931 снл алтынны
15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАЛЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕНУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 5 (6453).

1987 снл. Тохсунньу 10 күн.
СУБУОТА

Сыаната
3 харчы.

Төрүөххэ бэлэмнэни

Оройуон совхозтарыгар ынах төрөөхүнэ сагалана. Отделениеларга хайы-үгэ уончалык, уонтан тахсалык ынах төрөөн сүөсүһүттөр түбүктэргэ элбээн эрэр. Бу хайаайыстыбанын кампаанияра ким ордук үчүгүйдүн, кичэллээхтик бэлэмнэммит, ол көмөр сылларга сүөһүттөн ылышлар бородуук-суйаны олбоһунга баа акылааты туруоба. Оттон ынах маассабайдык төрүүр кэмнэр ситэ-хото бөлөмнөхтөхтөр хайаайыстыбаларын улахан но-чөөккө табиактара. Снга төрүүрү керүү-харайык молтодүттөн хайаайыстыбаларга снл ахсын ныйрэй көмүһүнөн олутто таһарылар. Быһыл ону хатылаабат курдук үлэни хайаайыстыбанын салаллааччылар, совхозтар специалистара тэрийнэхтөөхтөр.

Снл бастакы кварталдар 2870-ча, ол иһинэр тохсунньуга 498, олунньуга 923 ынах төрүүрү са-бадалаар. Ол эрээри бу күннүргэ ытыллыбыт бөрбөһүрүктөр төрүүххэ бэлэмнэни сагалана ил-тин көрдөрдүлөр. Билинни турутуунаан маанык бал ханык эрэ өтүтүн бэлэмнэммит отделение су-на иһини олус дыккенинэрэр.

Ахсынныта уонна снл бастакы күннүргэр төрөөбүт ныйрэйларга термолеткалар бэлэмнэммит-лэр, туспа керүү-харайык тарыллыбата. Эрилик Эристын аатынан совхозу даһаны ылан керүүдүн. Халаарга уонна Хайахсыт Кэтит Куелүгэр төрүүрү ханна туруораллара өссө да билибэт. Уһун Алэс төлөтүннэ ханан сылытыллыахтарын эмне чуол-кайдык билбэттэр. «Мындаадай» совхоз Болугуру-гар —бир иһини харыына. Ити сирдэргэ анар-дас тохсунньуга албох ныйрэй ылылара күтүл-лэр. Оттон термолеткалар, бирдирдэммит клеткалар өссө да ыраастаан, испиэскэлэнэ иликтэр.

Ынады төрөтөр боксалар туруктара адыас молтох. Угүс отделениеларга урукку сылларга оноһуллу-бут боксалары түбүнэх сүөһүнү туруорар мнэ-төлөргө кубулуттулар. Бу итэздэстэри туоратар кэм кэлэ. Ынахтары кичэллээхтик оноһуллубут, ыраас-таммыт, дезинфекцияламмыт боксаларга төрөтүү-нү, сана төрүүрү сылаас, кураанах мнэстээ, тым-ны салтын үргүйбэт сиргэр туруорууну бу күн-нүргө булгуччу олохтоохха.

Снл айык олүү-сүтүү төрүүх ылыллыбыт бас-такы күннүргэр ордук элбэхтик тахсар. Онон ити нэмгэ ныйрэй керүүгэ-харайыкка толору эппиэ-ти сүгэр дьонтон —манньыксыттартан ылытыгы күтүрдүөхкэ. Ордук улахан болдоһону иһэлэрин эһиригэ, режимнээн аһатыыга ууруохха. Ыл-ныксыттар поворуускалар күтүн-күн улаатан, түбүктэргэ элбээн иһэр. Маны эмне учуоттуохха. Урукку сылларга Сыланга, Чакырга, о.д.а. от-делениеларга төрүүрү туруорар мнэстэни эрдэттөн бэлэмнэбэнкэ эбэтэр үлэнигэр иһин көстөн бирдирдэ-элбэх ныйрэй ыйы ыйдаан манньыксыттартын ылыллыбат буолара. Ыланьыксыттар түбүктэргэ үк-сээн турар кэмнэр итинник дьаһанын үчүтэйгэ тиэрдибэт.

Ныйрэй керөөтүлэринэн опыттаах сүөсүһүттэр аһаммыт сирдэринэр олүү-сүтүү арыйах буолар. Ол эрээри итиннигэр үлэнигэр элбэс суохтар. Бы-һыл даһаны бу эппиэттээх үлэргэ үгүс элэр дьон аһаныахтара. Онон сибээстэни ыччаттары үөрэтти-гэ ураты болдоһто уурулуохтаах. Бу өтүн көрөр буоллахха, дьыала турта эмне молтох. 13 №-дээх СПТУ-га анал курс аһан 20 ныйрэй керөөтүлэри үөрэтэргэ быһааннамыт. Совхозтар директордара, аһа урукку үгэстэрини, өһө дьону кэмнэр сүү-мүрдээбэттэр.

Производствонь сайыанары билгитин көрдөбү-лэргэ сүөһүнү керүүгэ-харайыкка, чуолаан, төрүүрү ылытыга, итиннигэр сир ахсын наука уонна бастын опыт ситиһилэрин утумнаахтык олоххо киллэрэри эрийэллэр. Олортон бирдирдэстэни, Москоннай уо-балас сүөсүһүттэргэ ныйрэй таһардыа, сөрүүн сал-гытыга иһитэр опытыларын ылан керүүдүн. Былы-рыдан сылаһанар, хайахсыттар, одьулууннар холо-бурдара ити биһиэхэ көдүүстэрин көрдөрбүтэ. Быһыл саас бу биһирэммит нымна отделение аһы олдохтоһуохтаах. Барыта 1500 ныйрэй тыһыныга иһитэр сорук турар. Онуоха ынады таһардыа төрө-төргө, төрүүрү болохтоон көрөргө аһаллаах сарай-дар, плашадкалар наадалар. Кылаабынаа, бу элбөх түбүгү, үбү-харчыны эрийбэт сулургу тутуулары өр кэмгэ таһалыыр, үйэлээх тыла олостоохха. Үлэни уталытыахха, бу күннүртөн сагаллааха. Маны олохтоохтук быһаардахпытна, ныйрэй көп-нүһүн олутто лаппа арыыада, төрүүх төрөлкөй буолуода, Оттон ити—сүөһү итиннигэр сайыанары төрүт усулуобуйата.

Төрүүрү ылытыга бэлэмнэни бары итэздэстэрин суһалтык туоратыахха.

Охсуулаах комсомольской тутууга

Оройуоннаабы XXXII комсомольской конференция ытытылаахтара Ха-хыйах отделениеһын уһаайбатын тутууну ох-суулаах комсомольской тутуунан биллэрбиттэр.

Бу күннүргэ Хахыйахха 13 ыччат үлэнир. Ки-илэр управлюшый М. С. Седальцев салалатынан социальнай — культурнай объектары туталлар. Ик-кис түөрт квартиралар дьэ көмдөһүн тутулар. Аны саас, ыам ыйын 1 күнүн көрсө, бу дьэ үлэ-рэ иһириэхтээх. Верт кыл-гас нэм иһингэр гараж, ко-тедьнай таас тутууга, ко-тедьнай уонна түөрт квартиралар дьэ туту-лунулар.

Хахыйах кэлэр кэски-лин түсүүр генеральной быһаан битэргэтилинэ. Ол байыытынан үүмүт сыла бөһүөлүк дьылыр-иниэртэ квартиралык ко-тедьнай таас тутууга, өс-сө биэр олоһор дьэ уон-на 400 субан киирэр хото-но тутулуохтара.

Бу ударнай комсомоль-ской тутууга биллэрэ-чакчы сүрэхтэринэн баа-тайлар ыччат бастык-представителлара ыты-тылаахтар. Киилэри сүүмүрдээһингэ комсо-мольской тэриитэлэр, ха-

хайыстыбанын сала-йааччылар успай итэ-риһинэн салалтараллара эрийиллэр.

XII пятилетка биһиги оройуонмуттар биэр кэ-скилээх тутууттар ыч-чаттар бөһүөлэрин ылаа-тарын киллэрэр бадалаах Хахыйахха кэллэр. Сыл-тан Александр Новго-родов, Чурапчытан Ни-колай Герасимов уо.д.а. ситиһилээхтик үлэни снлдьааллар. Ыччаттары охсуулаах тутууга ыты-тыга хайаайыстыбанын салайааччылар өттүлөрү-тэн хыппык да каргыста-һыы суох буолуохтаах. Билиннигэ «Чурапчы» совхоз директора Н. Г. Михайлов А. Новгородов 30 бырыһыаннаах надбав-катын охсуулаах үлэ-р кыттарга бадарыт «буру-йугар» быһык кэбиспит. Бу көмөрүлүгөн наада. 1987 снл тутууларыгар аһаан 2000 кубометр де-ловой маһы көрдүн сага-ланна.

ЫСЛКС райкома ком-сомольской десант тэри-йэр Оройуон Ыччаттара кэлэр кэскилэбин быһа-рыахтаах тутууга актив-най ытытыкы ылыах-тара дик саньыбыт.

И. МАКАРОВ.

Корреспондентская постартаан биллэрэллэр

Ким эрэ ыйарын кэтэспитти

«Чурапчы» совхоз Ки-ланьыксыттары отделение-гар снл ахсын ынах маассабайдык төрүүр кэ-лэи ситэ-хото бэлэмнэ-миккэ көрсөллөрө. Ааспыт сылага ол охсууттар 24 ныйрэй олхутта. Итинни хатылаабат иһингэр бы-һыл туох оноһулунна? Бу боһуруоска эппиэт-тэри корпост хотоннорго рейд онордо.

Уулаах 373 ынах баар. Билиннигэ онтон түөрдэ төрөөтө, үс ынах төрө-стөөтө, ити уулаах ынах-тарга ураты болдоһто уу-рулуобатарын үүмүтэ. Специалистар киилэри керүү-харайык көрдө-бүлэрин тутуһуннарга дьулуспаттар.

Төрүүх ордук кичэл-лээхтик бастаны күннүргэ көрүлүөхтөөх — харайы-лаахтаах. Оттон Киилэ-нигэ баччаанга дьирэи те-

рүүрү туруорар сөптөөх мнэстэ бэлэмнэа илик. Ол курдук, термолетка-ларга сылытар, куурдар лаампалар суохтар. Алта ыланьыксыттар «Кэскил» фермада ныйрэйдэри бө-лөхтөөн туруорар клетка суох. Атын хотоннорго баар клеткалар өрөмүөн-нө надыйааллар.

«Кэскилгэ» ынады тө-рөтөр бокса туруга олус молтох. Маны билгитин биэр ынах ныйрайыкыт тутулар. Ноһуума ыраас-тамматтаах быһааннабыт. Онон атын төрүүр ынах-тары киилэр да кыах суох. Сүөһүлэри кичэл-лээхтик ыраастаммыт, де-зинфекцияламмыт бокса-ларга төрөтүү булгуччу-лаах ирдэбил быһыты-нан олохтоһомтох.

Ныйрэй туруохтаах хо-тонутар билгитин 80-тан тахса субан сүөһү турар.

ЫАЛЛАРБЫТЫТТАН УЛАХАН ХААЛЫ

Ааспыт сылтан сага-лаан «Чурапчы» совхоз манньыксыттары ылыты оройуоннар сүөсүһүттэрин кытта куоталаһаллар. Сыл-тан отделениеһынаабы Улахан Куол биригээдэтэ Уус-Алдан оройуоннаа-бы «Сарданга» совхоз Ва-хаданнаабыттан Комсомол XVII съездин аатынан фер-ма коллективин кытта куоталаһыт дуоһабын түбэрибэтэ. Улахан Куол-тан Ирина Федосеева, Ан-

на Платонова Баладан-наахтан Вера Кындлаба-новалык, Тансия Око-непкиновалык сирей куоталаһыт киирсибит-тэр. Икки өттүттэн өссө 4-түү сүөсүһүт эмне ман-нык күрөс быдыһаһыт киирсибиттэр. Куотала-һыт усулуобуйатыгар бирдирдэ фураһаһыт ынах-тан үүтү маһыны үрлэ-тин, дьысыппилиннээх буолуу, комсомольской ис-союзнай үлэ туруга, о.д.а.

Өрөмүөннүүр-техническэй предприятие коллективн СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЯ ЭБЭНЭЭТЭЛИСТИБЭТЭ

Өрөмүөннүүр — техни-ческэй предприятие кол-лектива ССКП КК «ХП пятилетка» — советской моруот эрэ күтүүлээх, айымнылаах үлэтин! дьин ыһырытын дьы-ланан өйөөн, үүмүт сыл көрө-бэлэз даталарын үлэ-нигэр бөлөхтөрдөөх көрсөргө соруктанан 1987 сыла маанык социалистическэй эбэһэтэлиститибэни ылы-нар.

ПРОИЗВОДСТВО

—онелеру оноруу уонна үлэлэри толоруу сылаа-ры быһааннарын ахсын-ны 25 күнүгэр 103 быры-һыан толорон тийгэргэ; —ыһы уонна от хому-рун кэмнэр техниканы мнэстэтигэр өрөмүөннүүр көһө сылдар үс эвөнүнэ тэрийэргэ.

САНАНЫ ОЛОХТООХУН

—техниканы өрөмүөн-нээһин хаачыстыбатын тупсарар инниттан тох-сунньу 1 күнүттэн мас-терской коллективна агре-гатнай узловой ыһыманан үлэлирин ситиһэргэ; —өрөмүөннүүр мастер-скойга кыһар уонна хо-нигтовальнай станоктары үлэлэтэргэ, электрообору-доннелары өрөмүөннүүр сыагы аһарга; —рационализаторскай эһиһилэри олоххо киллэ-ринтэн быһааннамыт барыһы ытыны 10 бы-рыһыаннаан аһарга.

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ҮЛЭБЭ

—объектарга электро-сметчиктары туруоран, ку-раанах рейстар аһаһан-ныт аһыаган 1 тонна уматык-оһууохтүүр ма-тырыйааллары, 13 тонна электрочугу, 0,4 тыһ. квт. ч. электроэнергияны кэмчи-лииргэ; —үлэ бэйэ-э тулар сыа-натын быһааннамыттан икки бырыһыаннаан ач-чатарга;

—культурнай — бытовое таһардар хаачыстыбала-рын үрдэтэргэ, брагы та-һарбакка.

ҮЛЭНИ ТЭРИИНИ

—үлэ онорон таһары-тын 2 бырыһыан үрдэтэ-ргэ; —үлэнир мнэстэни пас-порттизациялаһыны ыла-тарга; —10 рабочай квалифи-кациятын үрдэтэргэ; —оһуола оһолорун сле-сарь идитигэр үөрэтэргэ аһаан үлэнир мнэстэлэри бэлэмнэргэ.

СОЦИАЛЬНАЯ САИ-ДЫ, ҮЛЭ ХАРЫС-ТАБЫЛА

—наһиһиһиһээдэ төлө-бүрдээх өкөнү онорууну 1,0 тыһ. солк. улаатын-нараарга; —60 тыһ. солк. суума-лаах капиталнай өрөмү-өнү ыһтарга; —ый ахсын үлэ харыс-табылын күннэрин ыһтар-га.

КЭРЭ-БЭЛЭЗ ДАТА-ЛАРЫ КӨРСӨ

—ССКП XXVII съез-дэ аһылыгыта, биэр сыла туолуутун көрсө өкөлөрү оноруу уонна үлэлэри то-лоруу дьик ыйдаах бы-лаһыт —270 тыһ. солк. —тодорорго;

—В. И. Ленин төрөөбүтэ 117 сылын көрсө өкөлөрү оноруу уонна үлэлэри то-лоруу түөрт ыйдаах бы-лаһыт —330 тыһ. солк. —тодорорго;

—Октябрьскай револю-ция 70 сылаах юбилейин көрсө өкөлөрү оноруу уонна үлэлэри толоруу быһааннарын 102 быры-һыан толорорго, админис-тративнай корпус иккис этээһин тутан бүтэрэргэ.

(Эбэһэтэлиститибэ кол-лектив успай муһнадар ылылына).

састааба итэвэс. Салиһы-най бурдук булулла илик. Зоотехник М. Окоемова рациону тупсарыга үлэ-лиһи наада. Оттон хотон-норго бидончик, суоска курдук тарыллар тийбэт-тэр.

Көрөрбүт курдук, тө-рүүххэ бэлэмнэни ула-ханымкы быһаарда. Бу бо-һуруос отделение советы-гар корулла иһик.

Олохтоох салалтада партном уураара, дирек-ция бирикээһэ, атын да дьаһаллар суохтар. Сов-хоз салалтатын өттүттэн иһиригэр баар. Үөһэттөн ыйык кэлэрин кэтэспит курдук, отделение сала-тата төрүүрү ылытыга туох да бөлөмө суох олоһорө үлэ стилин төрдүттэн туп-сарыт, уларгыта тутуу ир-дэбиллэр адыһын эппи-эттээбэт. Билинни, туох ханымкы иһиһи, алларат-тан көбүлүүһүн, туохха ба-рытыгар хайаайыкыны сыһыан эрийиллэр.

Н. КОРКИН,
М. ЛЕОНТЬЕВА,
корпост чилиһнэрэ.

түү эрэ кт үүтү ытылар. Ыччат сүөһүнү төлөһү-түүтэ ыстык ыйдарыгар биһиги Иван Дьяковскай-ыт биһирдн төбөнү 49-туу эрэ кт улаатыһнаан утарылаһалчыта Галина Кармановаттан ыраады-нан хаалла. Кыме көрдө-рүүтэ—101 кг.

Үүмүт дьылга куоталаһы дуоһаара санаттан түһэрилинэ. Улахан куоллар балаһаһахтар-тан үөрөнэллэрэ үгүс.

Е. МАКСИМОВА,
корпост чилиһнэрэ.

тэрэгнийнхээх буусууларыг гар, үлдээ аймгынхылаахгүй сыймнаннахыларыг гар, илгээсэргэ эйэлэспэт, бары сагалы, бастыгы өмүүр буусууларыг гар бол-богтоу күүхүрлэргэ ыгыралдар. Ону ойуох тустаахпыт.

ССКП райкомун уонна редакция төгүрүк остуола

ТУМУК ОННУГАР

Пропандистская үлэни
ангалымы уларыта тутууга
окурук остуол кытты-
наахтара бары да үлэлээн
рэллэрэ көстөр. Кипилэр
ылларын күүһэ, тэрийэр
-оурдары үлэһиттэри
социальной - экономичес-
кый сайдыыны түргэтэти-
иэ туһайара саарбага
уох. Нерюнгриенцтар
кынырыларыгар өтүлэ-
эн курдук, истэччилэр
теоретический билиилэрин
алгыһынан кипилэр
үлэхэрэ, үлэ коллекти-
вын олохо буоларын кур-
дук үлэлэххэ наада.
Бэлхэга, пропагандист
идейнэй наставник, ин-
женир эрэ буолбатаһын,
кыни тэрийэччи буолуох-
тааһын пропагандастар
септөөхтүк өйдөөбүттөр
омона оһио үлэлээн эрэл-
тэр.

Төгрүк остуол кыт-
тылаахтара Нерконгир
суорат пропагандистарын
алгырыларын бир са-
аанан өдөтүлэр уонна
анаттиелэр кедүүстэрин
үрдэтигэ, үөрэти олоду
ытта ыкса сибээстэ-
тигэ салгыы үлэнир-
тылаахтара быһаарынылаах-
та эттилер, сүүн бол-
омтоку анаттиелэр идея-
лар-теоретическай табым-
тарын үрдэтигэ, марк-
сизм-ленинизм төрүт-
тэрин истэзчиллэр тус ба-
заларыны үөртүлэрин
тэрийиңгэ, үөртүк актив-
най формаларын көрдө-
һүңгэ уонна туһаныыга,
истэзчиллэр былааннарын,
объектэлиститбэлэрин то-
лорууларын хааччылыы-
га, кинилэр общественнай
активностарын үрдэтигэ
туһайарга быһаарыны-
лар.

С. ЧИЧИГИНАРОВ.

Нөрсүлгүри пропагандист-
тара иштээчилер общес-
твеннай активностарын
үрдөтүшгө, кинилэр үрдүк

ДЪАЪАЛ
ЫЛЫЛЫННА

«Үгүс зэрийнэн тутуллап олоххо кизирбит кориоцех толору кыам-татынэн үлэлээбет бир-чигиннэтэ отделение салалтатын болзомто-суох сыһманыгар сы-тар»,—диэн суруйбута хайхат аяспыт сыл ах-сыһны 18 күнүмээди нүөмэригэр Маралаа-йыттан бэчээтэммит «Салалта аахайбат» диэн сигналыгар народ-най контуруол группатын председателэ Н. Терютин. Онуоха сов-хоз директорын э. т. И. А. Пинигин редакцила-маннык эпизеттээтэ:

«Трактор аядаанан, мас тизалыбгөзүрүнүн кормопөх үлөзөбөккө турбута кырдыктаах. Сигнал отделение советыгар дүүэллэхит-лэн, итэзэстэри туора-тар дыаһаллар ылы-лыннылар. Билигин кормопөх толору кыам-татынан үлэһир, 220 тонна дулда кырбатыл-лан сүөһүгэ ситилини-нэ. Төбүрүөн, Лыбын-тах фермалара кормо-цөх бороодуксууйатынан хааччылынылар. Үтү-үмэ отделениеэ кэ-лэни биир центнериниэ эбилиһэ.

Экин айылыгы онго-
роочулар эсеплара
коллективнай бадорээк-
ке кирдилэр. Кини-
лэргэ бир трактор
бастайаннай сыйыры-
лында.

★

Идин. Аар кырдагас
Патва куорат кинигтэл
ырызга суох Голгхар — 30
метр кэринэ урдүктээх
куполды быһыылаах ту-
туу дьэйдэһэн турар. Бу
1984 сыллаахха суйдаан
авсыт сут кэнииттэн ту-
туллубут бурдугу карайар
амсар. Бурдугу куула
сүгөн кирилизэ устун сав-
май үөһэ ытталлара уон-
на иһирдэ куталлара.

В. Байдаһин фотота.
ССТА фотохвөөһкэтэ.

Индекс 54907. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 печ. лист. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ
с. Чурапча. ул. Карла Маркса 26 «а». Тираж 2700 экз.